

MEGJELEN
minden
PÉNTEKEN.

Előfizetési díj:
Egész évre... 6 frt. —
Fél évre... 3 „ —
Negyed évre... 1 „ 50

DÉLIBÁB.

Szépirodalmi, művészeti és társadalmi heti lap.
Felelős szerkesztő és kiadó: Gróf CSÁKY ALFONS.

SZERKESZTŐSÉG
és
KIADÓ-HIVATAL:
Varga-utczán 2256 sz.
KEZIRATOK
nem adatnak vissza.

Hirdetések
a legjutányosabb ár
mellett vétetnek fel.

III. ÉVFOLYAM.

DEBRECZEN, 1879. JANUÁR 31.

5. SZÁM.

Jubileum.

En is jubilálok, hisz ez már így divat;
S ezen fölül van rá okom is, alapos;
Nem mintha tuduazzadt volna tán a tárczám,
Mert biz ez szegényke szokott módon lapos;

Sem mintha netalán e beállt új évben
Ifjabbá lettem volna bár egy perczczel, —
(Pedig, köztünk mondván, sehogysem ártana:
Rák módjára vissza menni egy keresztrel.)

Föl kell emlitenem, hogy én a harezmezőn
Sem kaptam rendjelet, sem lutrin nem nyerék;
No, meglehet, mivel békés polgár vagyok,
És semmi sorsjegyet éltemben nem vevék.

Mi hát az, a miért örömnapot ülök,
Midőn eddig csak azt jeleztem, a mi nincs?!
Türelmes olvasó; mindjárt megláthatod,
Hogy negative is élvezhető a kincs;

Ily kincsem van nekem, mióta nem enyim,
S kimondá, hogy „tőlem örökre elbucsuz,”
Agyó! elég is oly kedvessel a viszony
Két-három hónapig, kinek a neve: csuz.

Csalomjai.

A névjegy.

Elbeszélés.

Irta: Wühl Jákó.

II.

Kalmán barátom még az nap Bécsbe utazott, Sáray temetésére.

Lázás izgatottságban vártam visszaérkezését. Soha éltemben nem voltam oly nyughatatlan, olyizgatott, mint azon idő alatt, melyben barátom Bécsben tartózkodott. Sokszor magam is bosszankodtam gyengeségemen. Mi közöm volt nekem ama szerencsétlen ifjuhoz, a ki végre is

idegen volt előttem? Hisz mindössze is egyszer beszéltem vele éltemben és ekkor is közönyös dolgokról. Mit zaklatom magamat azzal; hogy részvéttel, fájdalommal visszaemlékezéssel adózom oly ember iránt, a kinek életutai az enyeimmel végre is soha nem találkoztak?!

De én hiába és eredménytelenül igyekeztem közömbös lenni. Sáray sovány, halavány arcza folyvást és szakadatlanul lelki szemeim előtte lebegett; nem tudtam emléktől szabadulni.

Végre harmadnapra Kalmán visszaérkezett. Első útja hozzám vezetett: mintha tudta volna, mily türelmetlenül várom őt. Épen a Sáray temetésére vonatkozó hírlapi tudósítást olvastam, midőn szobámba lépett. Átöleltem és a kérdések egész özönével árasztottam el őt.

Szivarra gyújtva, a pamlagra ültünk.

Barátom nem engedé magát tett ígéretére figyelmeztetni. Csakhamar Sárayról kezdett beszélni, elmondván hamarjában és rövideden mindent, a mit a szerencsétlen ifjuról tudott.

— Hallgass meg figyelemmel, — szólott; tán tanúságot merithetsz e szerencsétlen ifju élete történetéből. Én hasznomra fogom fordítani... Sáray igen fiatalon nősült meg. Ha jól emlékszem, alig volt huszonhárom éves. Tehát ugyszólva még gyermek! Nem szerelemből nősült; rokonai készítették e lépésre, melynél szerencsétlenebbet ember alig tett valaha. A rokonok addig számitottak, míg teljesen elszámították magukat; a fiatalok pedig egyáltalában elfeledkeztek a viszonyokkal számot vetni.

— „Majd beletörődtek a házasetbe!” mondogatták a rokonok és a tapasztalatlan ifju, a tapasztaltaknak vélt öregek tanácsait követve, végre is meg-nősült.

Mindennapi történet.

Eleinte csendes, habár nem mindenben nyugalmas életet élt és ő maga is nem egy alkalommal mondá nekem:

— „Ugy látszik, idővel még boldog ember lesz belőlem!”

De nem lett boldog.

Házasságának még első évében, midőn mások a

mézesetek örömeit és élvezetét, Sáray megdöbbenve tapasztalhatta, hogy az együttlét csak növelheti, de nem éleszti a szerelmet; hogy neje elégedetlen sorsával és hogy az oly örült követelésekkel lép elő untalan, miket Sáray legjobb akarata mellett sem tudott volna kielégíteni. Szóval, hogy reményeiben keserűen csalatkozott.

Sáray megfeszíté minden erejét, hogy nejenek jólétet biztosítson, hogy szeszélyeit kielégítse és vágyait teljesítse. Dolgozott napestig fáradhatatlanul és rendületlen szorgalommal. De minél többet fáradozott, a nő annál hidegebb lett viseletében, követeléseiben annál merészebb és szemrehányásaiban annál keserűbb. Szükségtelen mondanom, hogy Sáraynak e meg nem érdemelt, e szuró szemrehányások mely fájdalmat okoztak.

És mégis! ő még mindig remélt. Bizott a sorsban és az időben, mely mindent meg szokott gyógyítani, mely minden sebre hoz irt és balzsamot. Azt hívé, ha majdan hirre tesz szert; ha ünnepelni fogják őt; ha tisztességes, szép jövedelmei lesznek: neje is be fogja végre látni, hogy igaztalan volt ama becsületes szív iránt, mely végre is első sorban érezte tehetetlensége, szegénysége súlyos következményeit.

Rendkívüli szorgalmának és tehetségeinek köszönhetette, hogy fiatalsága daczára rohamosan ment előre ugy rangban, mint fizetésben ama intézetnél, melynél alkalmazva volt s csakhamar oly tekintélyes, oly jövedelmező állást foglalt el, milyenre mások késő vénységükben sem tehetnek szert.

De hiába volt minden. A nő nem akarta belátni, hogy férje csak érte, tisztán és kizárólag csak érte dolgozik; csak érte fárad, érte küzd, érte halad előre....

Szóval, hogy rövid legyek mondandóimban: a két házastárs között végre is oly viszony keletkezett, melyhez a szerelemnek legkevesebb köze van.

Sárayt most már fájón bántotta a tudat, hogy eredménytelenül küzd; hogy rut hálátlanság kíséri fáradozásait, törekvéseit.

Vannak dolgok, miket nem tanácsos feszegetni, különböző okokból. Az ember, bármily igazságosan ítéljen, igen könnyen részrehajlóvá lehet, vagy legalább is részrehajlónak tartathatik. Ez az oka, hogy a nő és férj közötti viszonyról nem akarok szólni. Tény az, hogy Sáray boldogtalan volt. Boldogtalan a szó legszorosabb értelmében. Pedig a kik ismerték, a legboldogabb halandónak képzelték: mert ajkairól soha egy panaszhang nem lebbent el. Magába zárta szívelelke fájdalmait s talán ez is okozta korai halálát.

Egy izben hozzám jött. Ijesztően nézett ki. Meglátva dult arcát, azonnal roszt gyanítottam.

— „Hozzád jöttem“, szólott, „hogy kipanaszoljam magam.“

Vigasztaltam őt tehetségem szerint. De ő, fejét esóválva, szomorúan, a keserű lemondás szívetindító hangján mondá:

— „Nem áltatom magam. Ily sebre, milyen itt van, (szíve tájára mutatott), nem létezik balzsam. Elviszem e sebet magammal a sirba. Ott tán feltalálom azt, a mi után életemben hiába vágytam: a csendes nyugalmat....

Később áthelyezték Bécsbe; csakhamar leveleket irt nekem. Majd átadom neked azokat; elolvashatod. Tanúságot tesznek azok arról, mily háládatlan, mily vad, kegyetlen nők vannak e világon....

Ha Sárayt egy hü, odaadó női szív veszi körül: ez ember a legjelesbek egyikévé lehetett volna. Igy hiába és céltalanul küzdött. Nem egyszer mondtam neki: szakíts e nővel, mely végre is vesztetre van!

Büszkén nézett ilyenkor rám és keserű lemondással, de önérzetes tekintettel válaszolt:

— „Még te sem ismeresz engem? És ha tudnám, hogy saját kezével oltja ki életemet, vajjon megfelekez-ném-e kötelességeimről? Nem! És ha meghalok a fájdalom súlyos terhe alatt: én helyt fogok állani az utolsó perzig, utolsó, végső lehelletemig. Ne legyen oka senkinek szememre vetni, hogy elfeledkeztem a férj legelső és legszentebb kötelességéről; hogy gyáván hagytam ott a nőt, a ki végre is nőm isten és ember előtt! A világ a látszat szerint itel. És nem a nőt itelné el, de engem. Ez örömet nem szerzem meg sem ő neki, sem másoknak.“

Beláttam, hogy Sáray okosan gondolkodik s mert jól ismertem hajthatatlanságát, többé nem is hoztam elő e kérdést.

Eleinte ritkán irt Bécsből; de később mindinkább gyakrabban kereset fel leveleivel, melyek telve voltak világyűlölettel, a fájdalom és bánat kitöréseivel.

Egy levele azonban olyasmit tartalmazott, mely nem csekély bámulatba ejtett engem. Nem vallotta be nyíltan, sőt észrevehetően iparkodott érzelmeit előttem titkolni. De én csakhamar tisztában voltam magammal, Semmi kétségem sem volt többé aziránt hogy Sáray a szerelem rabjává lett.

Boldogtalan ember! Hogy vergődött lelke! Hogy küzdhetett, míg feladta élvezetét; míg engedett a csábos szónak, mely boldogsággal kínálta meg szomjuhozó szívét.

Mily édes álmokat szőtt! Mily bizalommal tekintett a jövőbe és mily édes reménnyel csüggött a feléje egy idegen ajkról mosolygó boldogságon.

Megvallom, midőne levelet átolvastam, magam is ugy éreztem, mintha adósa volnék az égnek egy hálaimával. Szívemből ohajtottam magamban: bárha beteljesülnének vágyai, reményei, ohajai és kívánságai. Bárha feltalálná végre ő is a rég várt, a rég ohajtott boldogságot....Ha valaki, ő érdemelte volna meg.

Leültem íróasztalomhoz, és egy hosszú, hosszú levelet irtam Sáraynak. Nem lepleztem gondolataimat; őszintén kívántam neki szerencsét.

És legközebbi levelében valóban mit sem tagadott többé.

Elmondotta részletesen kimerítően, hogy boldogságának napját hol lelta fel. Lerajzolta a percz gyönyöreit; melyben legelőször találkozott azzal, ki iránt ifju szíve teljes erejével és odaadással ezert szerelmet. És a szív, mely éveken át csak fájdalmakat ismert: ezuttal örült érzelmre gyuladt. Sáray mélyen, igazán és őszintén szeretett. Szeretett, nem nyiltan, de titokban: a mint azelőtt titokban élt fájdalmaival. És e kedves édes titkát oly féltéken, oly remegve őrizte, mint őrizi az élet csalódásai ellen egyetlen magzatját a jó anya...

Már-már azt hittem, hogy Sáray most már valóban feltalálta a valódi, a tartós boldogsághoz vezető utat. Hogy szakítani fog multjával és a világ előítélteivel; hogy kiveszi ő is a maga jussát ama közös forrásból, mely annyinak szerez enyhülést és nyugalmat, megelégedést és boldogságot.

Elfeledtem, hogy a boldogságnak nagy az ára. Hogy több fontos tényezővel kellene számot vetnem ha helyesen és alaposan kívánok következtetéseket vonni — a jövőre nézve.

(Vége köv.)

Mátyás király könyvtára a XV. században.

— Irodalomtörténeti tanulmány. —

(Folytatás.)

A nagy betűk, valamint a kezdő betűk kivált igen szépen s nagy gondnal vannak festve. Tintája, festéke ma is bogárfekete; az ugynevezett rubrumok, vagyis utasítások a misemondó papra nézve, vérvörös festékekkel, a hangjegyek pedig a „Vere dignum“ és a „Pater Noster“ énekére, finom arannyal vannak írva. Az egész könyv, kivéve 10—12 sárgultabb lapját, oly épségben és diszben létezik, hogy a föltte lefolyt majdnem négyszáz évet korántsem árulná el, ha csalhatlanul nem tudnók, hogy mely években készült.

A könyvet nemcsak a kalligraphia szépsége teszi oly nevezetessé, miszerint bizvást elmondhatjuk, hogy Európának legszebb könyve: főbecse a valóban művészi festményekben létezik, mert négy lapja egészen, több lapjainak kisebb-nagyobb része pedig, a legfinomabb miniatur-festés nemében gyönyörű képekkel kecsgetetik a vizsgáló szemét.

Dicső királyunknak, a nagy Mátyásnak arczképét kétségtelenül hiven, a természet után másolva, e festmények közt háromszor, hitveséét Beatrix királynéét kétszer, fiáét, Corvin Jánosét egyszer látjuk előfordulni. Ezekon kívül számos, oly jellemzőleg magyar típusú arczokat láthatunk e lapokon, hogy perczig sem kétkedhetünk abban, miszerint azok mind megannyi hű arczképei azon nevezetes férfiaknak, kik

akkoron Magyarország ügyeinek élén s a nagy király kegyeiben álltak.

De térjünk vissza könyvünk s a benne létező képek leírásához. — A czimlap reánk nézve a legbecesebb s a könyvnek is egyik fődíszje: egy gyönyörű kép, mely korinthe oszlopszatu kő oltárt ábrázol. Az oltárkép ósz szakállu, baljában világalmát tartó, jobb-ját áldásra emelő, angyaloktól környezett atyaistent tüntet elénk, de csak a mellig; alsóbb részeit kék tábla fődí, melyet az oltáron álló két magyar öltözötű ifju tart. A táblán arany betűkkel ez áll írva: Incipit ordo missalis secundum consuetudinem romane curiae, dominica prima de adventu statio ad sanctam Mariam, Maiorem. introitus. Az oltár táblájának vagy asztalának oldalait fehér márvány ábrázolja, különféle arabeszekkel ékesítve.

Az oltárkép fölött a négy korinthe oszlopon kiálló iv nyugszik, melynek közepén két angyal Mátyásnak királyi- és családi egyesített czimerét tartja. A czimerek közepén a jellemző holló áll. Az oltár mozaik padlózatán két oldalról egy-egy ifju áll, egész alakban ábrázolva; a háttérben még többeknek arca is látszik. Valamennyi bajszatlan és szakáltalan, kétfelé fésült hosszú hajjal; kettőnek azonban vörös turbán alakú kucsma van fején. A jobboldalon álló ifju kétségkívül Mátyás fiának, Corvin Jánosnak arczképe a mintegy 18—20 éves, karsu, igen szép ifjunak arczéle Mátyáséhoz hasonlít, sárgás hosszú haja háta közepéig hullámszik, fejét tölgykoszoru díszíti, mi a királyt jelzi, s fölemelt jobbjának mutató ujjával a kék tábla föliratára mutat. Ruhája aranyvirágokkal himzett biborköntös, melyet derekán öv szorít testéhez:

Ez alakok alatt az oltár lépcsőzetén arany kezdő betűkkel olvasható a művész latinosan irt neve s a munka kezdetének ideje, ilyképen:

Actavantes de actavantibus de florentia Hoc opus illuminavit. a. d. m. cccc. LXXV.

Az egész képet majdnem három ujj széles, arabeszekkel díszített aranyos szegély környezi, melynek négy szögletén tojásdad körben ugyanannyi nőszenst látható. A két hosszú oldal közepén pedig, egyiken Mátyás, a másikon Beatrix mellképe áll.

A többi lapok is becsesek.

A harmadik oldal szintén egy egészben festett kép, mely Dávid királyt térden imádkozva ábrázolja; koronája és lantja a földön vannak előtte.

Alább a kánon alatt egy gyönyörű kép áll, mely

az egész lapot elfoglalja s a kálváriát ábrázolja; Krisztust a kereszten, a két lator között, mind a hármát haldoklásában. Krisztus keresztje fölött az irgalmas pelikán áll, kicsinyeit saját vérével etetve. A jámbor lator keresztjére Mária ereszkedik a kis Jézussal, a gonosz latoréra az ördög (sárkány alakjában), mely a haldoklót lándzsával szurja keresztül.

A következő lap felét az utolsó ítélet ábrázolása tölti be; másik felén számos festvény között a kánon szövege kezdődik néhány rövid sorral. A széles, aranyos szegélyben több apró kép szt. irási jeleneteket mutat. A szegély aljának közepén, egy kis négyszögű, fehér téren e szavak olvashatók:

Actum floretiae. A. D. M. cccc. LXXX.

A mi arra mutat, hogy a művész már 3-ik éve dolgozott a könyvön, s annak e részét csakugyan nem Budán, hanem mint említők Florenzben végezte be.

Még egy levél a könyv vége felé különös becsű ránk nézve; az, melyen a „missa pro imperatore“ áll. E levél első lapján az alsó szegélyben két angyal egy czimert tart Magyarország- és a Hunyadiház egyesített czimerét közepén a hollóval. Ugyane levél tullapján, az alsó szegélyben van Mátyás és Beatrix éremarczképe, melyek azonban kevésbé hasonlítanak a fönnebb említett két miniatüre arczképhez. Körirata:

Mathias Corvinus Rex Hung.

Beatrixénak körirata pedig:

Beatrix de Aragó. Reg. Hung.

Minden ünnep miséjét nagyobb, szélesebb szegélyek, kisebb-nagyobb képekkel, s gondosan festett kezdő betűkkel jelzik.

A remek példány, mint fönnebb mondtuk, Mária királyné által jutott Budáról Brüsszelbe, ki mint V-ik Károly császár testvére a Németalföldet kormányozta, s 1530 óta, husz évnél tovább lakott Belgiumban, hol a máig fennálló burgundi könyvtár a Missalét nagy becséhez méltó gonddal őrzi.

A könyv bőrtokja vörös bársonnyal bélelt; kötése vörös marokkói bőr, s vastag tábláit két szép-művű ezüstkapocs csatolja össze.

* * *

A fönnebbi érdekes epitome után, térjünk ismét vissza a Corvina történetéhez.

Említettük, hogy Mátyás rendkívül sokat költött könyvtára beruházására; clannyira hogy, a tudomány és művészet pazarlásig bőkezű pártolót talált benne. Olaszország tudósai ezért vetekedtek is egymással, midőn könyvek gyűjtéséről és leírásáról volt szó, s mindegyik azon törekedett, hogy művét a királynak ajánlva, felséges kegyét a maga javára biztosithassa.

Hogyne! Mikor Mátyás oly gazdagon jutalmazta az írókat. Ha meggondoljuk, hogy az akkori időben egy írott biblia ezernégyszáz aranyon vásároltatott meg a florenczi Medicisek könyvkereskedéséből s egy breviarumért ötszáz arany fizettetett Capponiknál, könnyen valószínűvé válik előttünk Balbi Jeromos váci prépost azon észrevétele, hogy Mátyás többet költött könyvekre, mint Európa fejedelmei összesen.

Ha már most átlagosan csak ötven aranyat számítunk is egy-egy könyvre, a Mátyás által egybegyűjtött 20—25,000-nyi kézirat és könyvkincs értéke magában véve is (nem számítva ide a külső felszerelést) 1.000,000—1.250,000 aranyra rugatható ami az akkori pénzvviszonyok között, nem volt csekélykiadás.

Nagyon föltehető azonban, hogy a Corvina összes értéke ennél többet képviselt s mintegy 3—4 millió aranyra rugott. Mert a mily munkával járt a kiválóbb művek lemásoltatása, ép oly becsessé tévé azokat ritkaságuk; innen van, hogy némely biblia és breviarim szerfölött drága volt. Különbek eklatánsabbul jellemzi a kort és viszonyait Trapezuntinos György¹³⁾ görög s criptor esete, a ki könyv-szereméneit többnyire V-ik Miklós pápának ajánlván fel, minthogy egyizben a pápától, várakozása ellenére, csak száz arany jutalmat kapott, ezt — szorult körülményei daczára — a tengerbe dobta, mondván: „Periere labores, pereat et ingrata merces!“ vagyis „Munkáim elvesztek, veszszen hát a hálátlan díj is!“

Száz arany jutalom tehát oly csekélynek s oly szegényítő ösztöndíjnak tartatott e körben, hogy föltehető, miszerint nálunk a bőkezű Mátyás egy-egy neki ajánlott könyvért, legalább is 300—500 arany jutalmat adott a szerzőnek.

Az évi rendes udvari-kiadások közé tartoztak az ily jutalmazásokon kívül a Florenzben dolgozó négy miniator,¹⁴⁾ itthon pedig a harmincz¹⁵⁾ (tulnyomóan a papi rendhez tartozó) szépíró és kodexfestő fizetése, kik ezért folyton és kizárólag a Corvin-könyvtár számára munkálkodtak.

(Vége köv.)

¹³⁾ Arczképe látható Kollárnál: Anal. Vindobonae I. 1197-ik lapon.

¹⁴⁾ Köztük egyideig Valori Fülöp, kit Marsilius Ficinus mester 1489-ben küldött Florenczből Budára, hogy a király kívánságára őt Plátó tanaiba és az egészség-tanba avassa.

¹⁵⁾ Némelyek szerint azonban ötven, sőt kilenczven. De e számok ép oly tulzottak, mint sok egyéb adat, melyet a Corvináról értekező némely íróink, minden kritikai alap-szava hihető kutfő nélkül hoztak nyilvánosságra.

Virágos fa szívem. . . .

Virágos fa szívem, de virága, szirma,
Oly koromfekete, oly szintelen barna,
Tarka, p ros egy sincs, nincs is szükség rája
Mind a titkos bánat fekete rózsája ! ;

Virágos fa szívem bubánatba oltva,
Fülemilével van tele minden lombja,
Siró fülemile az én árva dalom,
Ajkaín a multnak szenvedése vagyok !

Képzelmekkel sokszor, sokszor bolyongok szét,
Bejárva a multnak elhervadt vidékét,
S akár merre térek, a bú folyton zaklat,
Nem találok sehol csendes hű nyugalmat !

Felnézek az égre várva és remélve —
Hogy nekem is jön tán hajnal a bus éjre,
Nekem is fog talán virulni az öröm,
Bimbóit tán én is bokrétába kötöm. . . .

Sötét, nagyon sötét az én életem ege,
Egész tengerré nőtt hullámozó fellege !
Le van róla verve a sok fényes csillag,
Rajta csak az emlék halvány holdja ballag !!

Fájdalmimnak vajjon mikor lesz már vége,
Mikor száll szívemre az óhajtott béke ?
Temessen a földbe, temessen el mélyen —
Hol a csalódásnak kinjait nem érzem !

Gróf Csáky Alfons.

Az ellenállhatatlan.

— Rajz. —

Irtó: Aigner Ferencz.

Vége.

Gerzson egyszerre csak azt vette észre, hogy vál-
lára ismét ránehezedett az a hatalmas kéz, melynek
súlyát korábbi időkben már jól ismerte és fülébe cse-
gett ismét az a hang, mely az ő nyugalmát számtalan-
szor elűzte.

— Fiam! mit parancsoltam? volt a kérdés.
Gerzson tette magát, hogy nagyott hall. . .

— Fiam! kövess. . . hangzott az ébresztő szöveget
és az atya ismét hitte, hogy szava nem hangzik el a
pusztában.

Ámde Gerzson ma ugylátszik „lázadó“ volt, ma
nem ismerte senki parancsát, állt mint egy darabfa az
asztal mellett tovább.

A vidám s gyöngéd nők észrevették a tűzpróbát,
melynek hősiük ki volt téve és szórták rá az édes sze-
mek tüzes záporát, kedélyesen mulattak fölötte.

Gerzson fél szemmel alattomosan észlelte a tör-

téteket. De azért fokról-fokra emelkedett bátorsága
és az eddig lenyűgözve tartó féltékenység helyett keblét
valami ihlett érzet dagasztá.

„Rajta nevetni; rajta egy 18 éves ifjun. Ez szé-
gyen, melyet dicsőségesen ki kell köszörülni“ gondolá
magában, miközben a kéz ujjalag vállára lnehezedett.

— Fiam! én nem mondok sokat, de vigyázz ma-
gadra. Azonnal kövess a nőkhöz! — szótagolá atyja,
szigorú hangon fülébe.

Gerzson fölállt és lehajtott fejét lassan-lassan föl-
emelve már férfias magatartással lebegett az angyal
társaság felé.

Az elhagyott társak utána kiáltották:

„Üdv neked, önállóság!“

Gerzson most már nem hallotta a gunyt.

A nők rendkívül kedvesen fogadták:

— Valahára megérkezett az eltévedt fiu — szól-
tak.

Igaz az eltévedt, mert az angyalok közé tévedt,
de az angyalok megadják ennek az árát!

Gerzson szeméből ilyen formát lehetett kiolvasni.
És gondolatai?

Röviden összefoglalva elmondjuk.

„Férfiu vagyok, becssem van, mert észre vesznek
a nők. Jól van, fölhasználom ismeretségemet és föllépek
ugy, hogy meghódoljon mindegyik velem szemben.“

És ez elhatározás eredményezte azt, hogy később
„ellenállhatatlanná“ lett Gerzson barátunk.

De hallgass.

Ő beszél a nőekkel. . . .

— Nagysádék, ismerik a népet, ismerik annak
jellemző vonásait és végre ismerik a népélet tükrét: a
népdalt?“

Furcsa kérdés művelt nőekkel szemben, de nem
maradt el a furfangos felelet:

— Oh igen! — mondá az élénk Laura, egy kedves
barna teremtes; azután feltevé ő is kérdését:

— Még megérem magából népdalnok lesz!?

Gerzson atyja sietett megjegyezni: hogy az ő fia
ékes hangú mátyás!

— Mikor vágta fel a nyelvét? kérdé nevetve a
kis barna.

Gerzson, neheztelő pillantást vetett atyjára.

Ez megértette és a mátyás név helyett valami
szebb jelzöt akart fiára ruházni.

Sokszor olyan szépen énekel mint egy kanári
madár, — mondá.

A kis Laura elismerőleg bókkolt:

— Tudja mit édes Gerzson! legyen olykor olykor
az én kanári madaram! Én látja szeretem az éneket
szívemből!

Gerzson üdvözült volt e pillatban, a kedves terem-
tés ohaja büszkévé tette. El is énekelte nyomban:

„Bejártam én kétszer a világot“ című gyönyörű
népdalt; szép tenor hangja megtette a hatást és kikiál-
tották őt most már: „ékes hangú csalogánynak!“

Már most ne csudálkozzék senki azon, hogy Ger-
zson „ellenállhatatlan“. A ki pusztán énekével mindjárt

kivívja magának az „ékes hangu csalogány“ titulust, az nem lehet közönséges ember.

A fent vázolt jelenetben tehát megállapította hirnévét, Gerzson.

Már ékes hangu csalogánynak nevezték őt ismerősei.

Most rá térünk arra, ki nevezte tulajdonképpen „ellenállhatatlannak“ a már is ellenállhatatlan férfiut: és hogy tartotta meg ő „az ellenállhatatlan“ czim mellett „az ékes hangu csalogány elnevezést is“!?

— Édes Gerzson maga nagyon szeretetreméltó.

— Ugy találja nagysád? —

— Nemesak, de mások is azt mondják.

— Hála az égnek, csak hogy már valamit beösmernek az emberek is!

— Ön valóban önhitté lesz, ha így megy az tovább. A nők dicsérete hizelgő, de tudja hogy veszélyes is!?

— Miután bennem a nők csak a valót dicsérik, a valónak pedig beismerése csak igazságszeretett, nem látok benne veszélyt!?

— Menjen, önnel már nem lehet birni, ön önhitté.

E párbeszéd véletlenül jött tudomásunkra. Gerzson és egy kedves nő között folyt le. Jellemző sok tekintetben az „ellenállhatatlanra“ nézve.

Figyeljünk meg egy másikat:

— Kedves Annám! te nem is sejtéd, hogy barátomat, Gerzson „ellenállhatatlan“-nak hívják újabb időben ismerősei, — szolt egy barna fiatal ember, nővéréhez, Gerzsonra mutatva.

Gerzson jónak látta kissé a szerényt játszani:

— De édes nagysád! ez csak tréfa lehet!?

— Már én nem bánom; de én önt ezután „ellenállhatatlan“-nak hívom még az utcán is. Miért ne lenne a neve az, ha másként már rég legyőzhetetlen!

Ime az elnevezés eredete.

Nem telt bele egy hét és az „ellenállhatatlan“ név ajkról-ajkra szált. Gerzsonat mindenki így szólította.

Ő a ki már rég óta „ellenállhatatlan“ volt, e nevet jobban megérdemelte, mint a Csiky: „ellenállhatatlanja.“

Mert kérem, egy ember, kibe külszépe után egyre másra bebolondulnak az isteni hölgyek; egy ember, a ki ékes hangu csalogány, az emberi számítás szerint egy nagy szellem.

Az alábbi eset is diadalát igazolja:

Meghitták X-ék estélyre.

Két szép leány is volt jelen.

Az evési produktióban kitűnően „ellenállhatatlanunk“, közkívánatra énekelni kezdett.

Nem tudjuk a rokon lelkek elérzékenyülése volt e az, midőn az egyik leány: Vilma, homlokon csókolta a társaság szeme láttára az ékes hangu csalogányt, vagy elismerés a nagyság iránt!?! mindegy, megtörtént.

Vajjon, nem mutat ez is ama fölényre, hogy előtte meghódol mindenki!?

Hanem azt mi sem tartjuk elismerésnek, hanem inkább egy kedélyes tréfának, hogy Vilmácska a csók után egyszerre kiosonva, nemsokára a mint visszatért,

lovagunk nyakát egy kis jégesappal örvendeztette meg.

Hogy lovagunk fölajdult, természetes; de a bájos kezek „hideg ajándékát“ azért békével tűrte.

Hiába! a kit a nők megszeretnek, azt meg is tréfálják ám!

Az „ellenállhatatlan“ fölött két leány minden este hajba kapott. Testvérek voltak a csókolni valók és mindketten szerették Gerzsonat! Minden este folyt köztük a perpatvar, a míg csak az „ellenállhatatlan“ el nem feledkezett róluk! Akkor aztán vége szakadt a testvéri „hajba kapás“-nak is.

Ilka és Leontin volt neve a két leánynak.

— Leontin, ugye Gerzson szép ember!?

— Az, csak sokat énekel! Azt pedig szeretem! — felelé a kérdező.

— Na ne félj, mert ő se szeret tégedet.

— Mit talán beléd volna szerelmes?

— Az ám!

— Nem igaz!

— Hazudol!

stb. stb. Következett ezután a hajzibálás.

És mind csak azért a — Gerzsonért!

Meghívták egyszer műkedvelőnek; a „nőnövelde“ czimű operettet adták, Gerzson barátunk búbajos hangja higgyék el kérem, még ma is cseng a nők füleiben.

Azt beszélük róla, hogy a nőknek mindig ezt éneklí:

„Valamit mondok magának,

Válaszson el babájának,

Szép is vagyok, jó is vagyok!

Csak egy kicsit hamis vagyok.“

Hogyne lenne aztán „ellenállhatatlan“, a ki ilyenekkel dicsekszik.

Elénekelte ő képmutatásból ugyan azt is egy férfi társaságban:

„Volt szeretőm, de már nincsen,

Ő volt az én drága kincsem,

De mi óta már nem szeret,

Meguntam az életemet.“

de nem hittek a csalfának és jól is tették...

Azt mondták, hogy az nem unhatja az életét, ki mindjárt így dalol rá:

„Három sárga csikót veszek,

Sárga rézből csengőt teszek.

Csengjen pengjen az az utca,

Merre merre merre járok,

Kaput nyitnak előttem a leányok.“

Nézzék kérem, minőszerénytelen már, utca hosszát dudolgatja diadalát!

Tehát kaput nyitnak előtte a leányok.

Valóban boldog egy ember!

Hogy minő önhitté lett lovagunk, azt leginkább jellemzi az ének:

„Csárdás kis kalapot veszek,
Mellé rozmaringot teszek,
Szagos lesz az utca
Merre merre merre járok,
Hogy annál inkább szeressenek engem a lányok.

na ami igaz, az igaz. Ezt már mi sem tagadjuk!

Szép volt az a jelenet, midőn a mi ellenállhatatlanunk összejött a színpadi „ellenállhatatlan“-nal, azaz ki azt személyesíti.

A kétellenállhatatlan bemutatása sensatiót keltett. Meg is csodálták egymást isten igazában.

E percz emlékére Gerzson elénekelt egy csomó népdalt és azóta a színpadi „ellenállhatatlan“ azon törí a fejét, hogy Csiki Gergely „ellenállhatatlan“-ja helyett nem lenne-e jó színpadra vinni a második ellenállhatatlant!?

A társaság eléggé ösztönözte, azonban itt a szöke és barna fürtök közti különbség legyőzhetlen nehézséget támasztott, miután szökének masquirozta magát előbb s így a terv elmaradt.

Az ellenállhatatlan egyik doctor ismerőséhez el látogatott. E közben összejött néhány színészszel is. Itt persze aztán ragyogott „az ékes hangu csalogány“; de minden jónak van valami terhesebb utóhatása is. A doctor nem győzte a csalogány torkát málna sziruppal; végre a hangversenyeket egyidőre beszüntette.

A csalogány talált magának menhelyet egyik tekintélyesebb kereskedő családja körében és zongora kíséret mellett, itt bravourozott az eredmény az lett, hogy a nők mind bele szerettek és a kereskedő az ékes hangu csalogány“ fölcattogó dalának gátot vetett.

Megtört a dal, megtört a szív. . .

Az apai szigor előtt meghajolt a dalár; de a nők szíve azért érte lángolt.

És a dalárt végre ez megvigasztalta:

Az ellenállhatatlan megjelenik mindenütt, a hol a szépek megfordulnak. Mert hisz ő a szépség, csak a annak körében találhatja jól csupán magát.

Előadta magát az az eset is hogy egy nő szerelmes levelet irt hozzá az ellenállhatatlan azt gondolva, hogy az irodalom is meghódol „bájai“ előtt, verset irt az ajánlkozó szívi nőnek.

Ámde a szerkesztő a verset egy cseppet se tartotta „ellenállhatatlannak“ s így az ellenállhatatlan költői műve nem aratott sikert.

Hanem azért a női szív prózájáért is nevette őt örökre.

A színházban az „ellenállhatatlant“ másodszer adták, Gerzson is ott volt. Fölvonás közt a jegyszédő egy levelet adott át neki, a levél tartalma ez volt:

„Édes ellenállhatatlan! Téged képzellek a színpadon magam előtt. Már tovább ki nem állom, végtelenül beléd vagyok bolondulva és ezennel meghódolok ellőtted.“

Tessék elhinni, sok ehez hasonló levelet kapott ő már.

Az ellenállhatatlan különben ügyvéd ember és a jog körül is érdemeket szerez magának.

Hanem azért őt termete, modora tette nevezetes emberré.

Eljegyzés rendőri felügyelet alatt.

Francia beszély, Verconsai Jenőtől.

(Folytatás).

— És ki volt az a hölgy — szakitá félbe Adél a beszélőt.

— Ki volt a hölgy? megkérdeztem jobboldali szomszédomat, majd a baloldalihoz fordultam — egyik sem ismerte az angyalt. Megfoghatlannak tűnt fel, hogy annyi báj még egy lelkes költőre sem talált, ki a szépet mindenkivel megismertetné. A dalmű előadása nem hatott reám és én csupán az igéző ismeretlennel foglalkoztam, kinek dicséretét néhány versbe foglaltam.

— Hogyan uram, ön költő is? — kérdé Adél csodálkozva.

— Nem költő-e minden művész, asszonyom? Mi a festő, a szobrász, a költő, a zeneszerző műve? Élete néhány boldog perczenék története, mit kifejezni kísért meg, mert vágya azt megóvni a feledéstől.

— Nem fogja rut kíváncsiságnak tartani uram, ha megkérem, hogy nekem a verset elmondja, melylyel bálványát ünnepelte?

— Kívánatát teljesitem, de elnézést kérek:

Hogy dal nem dicsőit téged,
Biz annak több oka lehet;
Talán — mert költő nem tudott
Dalt költeni, hozzád méltót!

Talán — mivel elbájolál
Minden költőt; lábaidnál
Hogy hatalmát elvesztette
És rajtad dalát feledte?

Talán — válaszs magad okot —
Mert költő nem tudott —
Hány Laura lel Petrarkára
S hány Beatrix Dante dalára?

A festő mélyen meghatva mondá el a verset; e mellett tekintete oly csodálattal nyugodott Adél kecses vonásain, hogy az némi zavartsággal kezdett beszélni.

— Azon hölgy — mondá Adél, — e szerény, költői hódolatnak, — mely realis korunkban ritka, — nagyon meg fog örülni!

— Engedje e reményt adó biztatását megköszönöm, — viszonzá a festő.

— És hogy folyt le regénye, uram? megtudta a szép nő nevét? — kérdé a fiatal nő.

— E részben szerencsés, részben veszélyes lefolyású epizód végét csak akkor mondhatom el asszonyom, ha kegyed is megtisztel bizalmával. Az imént vallomásokról beszélt, melyeket egy titoktartó embernek tart

fenn? Reményem, hogy becsületességemben nem kételkedik?

— Tudjon meg mindent uram! Szerénysége és mély érzése egész bizalmamat megnyerte. Oh, ez a szerencsétlen éjjeli séta, nem is hiszi, hogy megbántam. . . .

— Látom, hogy kérelmem kellemetlen emlékeket ébreszt kegyedben s így természetesen elállok tőle.

— Nem, nem, meg kell lenni, ha némi küzdelemben kerül is, önnek mindent be kell vallanom! Néhány nap előtt barátnőmnél Vermont bárónőnél több ur és hölgy gyült össze s avval mulattunk, hogy mindenféle tréfás feladatokat rögtönöztünk. Talányokat és közmondásokat, mint élő képeket adtunk fel, képrejtvényeket rajzoltunk és mindenki köteles volt a megfejtést papírkára írni, alá nevét jegyezni s összegöngyölítve kis urnába dobni. Minden hibás megfejtésért tréfás büntetést kellett kiállnia. Így nekem azt rendelték, hogy ma éjjelkor a hosszú sétányon át egész az országutig menjek és amint valakit megpillantok segélyért kiáltsak. A segélyemre jövőt aután mint életmentőmet fogadjam és bárki legyen is — a következő estére magamhoz hívjam. Ugyanekkor összegyült barátaim is hozzám akartak jönni és már előre örültek a jó tréfának, ha majd egy fiatal erdősz vagy öreg paraszt ünnepi öltönyében a legszebb társaságban fog ülni, mely őt, mint az életmentőt, mindnyájan — Adél ijedten akadt meg, mert a festő vonásai láthatólag elkomorultak. — De uram, ön oly komolyan néz, önnek amint látom e tréfa nem tetszik! Legyen őszinte, talál valami megfeddeni valót a dologban?

— Asszonyom, félek, hogy megsértem, ha véleményemet nyíltan kimondom.

— Oh kérem mondja meg, mi hangolta le oly hirtelen!

— Nos jól van; kegyed rosszul cselekedett, hogy magát ily tréfára adta; igaztalan volt saját maga és igazságtalan azon ember iránt, kivel éjjelkor találkozandott! Elíjeded, ha magamnak ily az finom, szép nőt, mint kegyed, goromba emberrel szemben elgondolom, ki segélykiáltására talán előfutott volna! És részvétet érzek az egyszerű munkás iránt, ha olyan jelent volna meg mentésésére. Neki hőstettének jutalmául, mert hisz ő rablókát vagy szemtelen részegeket gondolhatott — egy tréfás kör mulattatására kellett volna szolgálnia, mely ezen ember együgyűségét, mint alkalmas szórakozást kizsákmányolni remélte? És ha a rendőrök — mint a dolog most történt — helyettem szegény nap-számost fogtak volna el s egy napig a vizsgálati fogságban tartották volna, ki kárpótolta volna a szegény rettegő családját az elveszett munkaidőért és a nehéz gondért?

A festő szavai szembetűnő benyomást tettek Adélna; kérésleg emelte szemeit reá s szeliden mondá:

— Uram, meg vagyok hatva és szégyenítve, nem így fogtam fel viseletemet és e tréfát. Semmi veszélytől nem félttem, mert öreg szolgám kísért. . . . de mégis mily különösnek fogok ön előtt feltűnni, hogy előbb ismét magamról és nem a szivtelenségről és jóindulat hiá-

nyáról beszélék. Ön bizonyosan rossz véleménynyel van rólam.

— Asszonyom, én — —

— Nem, nem, ne mondjon olyat, mi nem szívéből jön! Egy igaz, őszinte szót hallani, jótét lenne nekem, ha mint minden jótét — előbb a szégyen érzetét keltené fel. Én szegény, egyedülálló nő vagyok; csak husz éves voltam, midőn férjemet elvesztettem, nincs senkim, ki részvételt volna irántam, nincs barátom, nincs támaszom, nincs lelkiismeretes tanácsolóm.

— Kegyednek van barátja, ha őt az igazságban keresi s neki baráti jogokat biztosít.

— Szavánál fogom! Akar őszinte barátom, hü tanácsadóm lenni? Szívem már nem szabad s így kérelmemet elmondhatom, mit különben nem mertem volna tenni.

— Ezer örömmel asszonyom, állok szolgálatára — ! mondá Emil és kezét nyújtotta a fiatal nőnek, ki bizalmasan tekintett reá és nyújtá a magáét.

— Köszönet önnek barátom! Nos, beszélje el tovább, hogy végződött kalandja, mert barátok között teljes bizalomnak kell lenni.

— Nagyon szívesen elmondom drága barátnóm, hogy később mi történt; nem vettem le szememet róla, ki előadás után egy éltes nővel hagyta el a páholyt. Feltűnést kerülve, követtem a két nőt és láttam, hogy egy rájuk váró hintóba szállanak. Egy rendőr, ki szerencsére közelben volt — látja kegyed az embernek szerencséje is lehet rendőrökkel találkozásokor — megmondta az öreg nő nevét, de a fiatalé fájdalom ismeretlen volt előtte. Tegnap délelőtt sikerült egy urat találnom, ki az angyal kísérelőjével ismerős és szíves volt engem a koros nőnek bemutatni.

— Én ön nemsokára meglátta ideálját? — kérdé érdekelten a fiatal nő.

— Ments isten asszonyom, de megtudtam nevét. . .

— És neve. . .

— Nem párisi; azt azonnal gondolhattam volna viseletéből, a kedves elfogulatlanságból és szendességéről. Reményem volt néhány nap mulva őt viszontlátni! Nehány nap gondolja el barátnóm, hogy mi az? Hisz egy napban is sok ezer másodperc van! mily kín addig várni! Haza mentem, elővettem rajzónomat — még soha sem volt oly kedves — s megkísértém a drága arcot rajzolni. De mily elégedetlen voltam munkámmal! Épen a legkecsesebbet a szép arcban: a szenvedő vágyó vonást a rózsás száj körül, nem bírtam visszaadni. Magányos lakomban nem maradhattam perczig sem tovább; az est gyönyörű volt, valóságos varázséj, siettem a szabadba.

— De miként került ide?

— Az drága barátnóm még az én titkom marad! Oly csodálatosan hatott rám ezen éj varázsa, hogy az arc ama édes vágyó vonását, mely művészetemet kigunyolni látszott, most hüen utánozhatni véltem. Ha kegyed megengedi, azonnal megteendem.

(Vége köv.)

Levelek egy szép lányhoz.

XXI.

.... ápril 27. 187....

Zajtalan életet élek. Megütközik rajta, ugye, hogy miként lehet nagy városban, hol egyéb sincs az örökös zajnál, zajtalan életet élni?

Pedig, lássa, ez így van. Nagyon elvonultam a világtól s csak akkor érintkezem vele, mikor kénytelen vagyok. Szerintem nem is tehet ennél bölsebbet az ember. Vagy hova menjek? Ismerőseimhez? Senki se hí, amit bizonyára csak azért tesznek, mert nem vennék szívesen látogatásomat. S ha egyszer nem látnak szívesen, mit látatlan-kodjam nekik? Éljenek maguknak, én is elélek magamnak!

Tudom, hogy csodálkozni fog e változásomon, ismeretes levén előtte, mennyire szerettem a társaságot, sőt hogy egyedüli elemem csakis ez volt... Hja, volt, volt! Akkor mások voltak a körülmények, másak az emberek s ezekkel együtt más a korszellem....

Mióta ama kedves vidékről eljöttem, igazán valódi remete vagyok. Elvégezem hivatalos teendőimet, haza jövök s irok vagy olvasok. Ez naponkinti programom és változatlan programom. Kávéházba menjek? Unom e dohadt levegőt. Színházba járjak? Sok pénzbe kerül. Mulassak s igyam? Egyáltalában nincs nyemre. Kártyázzam? Nem értek hozzá. Néha benézek a kaszinóba, átfutom az ujságokat s ezzel vége a mulatságnak. Ne csodálkozzék, ha aztán sokszor unom magamat.. Hiszen ez egyhangúság megöl.... Örökké csak elfoglalva s egyedül lenni.... Borzasztó ez, édes Evelin, különösen olyannak mint én, aki társasághoz szokott. A folytonos elfoglaltság, jó ugyan s el se tudnék már nélküle lenni, de végre is kifárasztja az embert, lélekben, testben egyaránt. S a kifáradt léleknek és ellankadt testnek üdülésre van szüksége, enélkül meg nem él, legfőleg teng-leng mint a beteg légy s végre is fölmondja a szolgálatot....

Szóval nagy szükségét érzem (és hányan, de hányan vannak így mint én!) egy kedves, bizal-

mas körnek, melyben lelkemet fölfrissíteni tudjam. Ottan sohase panaszkodtam erről, mert, ha hiányát éreztem a társaságnak, betámitottam valahová s megkaptam, amit kerestem.... De itt? Itt azt hiába is keresné az ember! Itt nem olyanok az emberek mint arra; nagyon zárkózottak, ridegek... Brrrr.... szinte fázom, ha rá gondolok!

Azt mondja, sötét szemüvegen nézem őket? Csalódik; dehogy sötéten, nagyon is világosan s éppen ez a baj, mert kénytelen vagyok tisztán látni. Különben sok itt a baj, el se tudnám hirtelenében mondani. Először is sehova se hívják az embert; hivatlanul pedig ki fog valahova bevitni? Nem joggal kérdehetnék-e: mit keres az ur? De vegyük, hogy ezen tulateszi magát a fiatal ember s meglátogatja valamelyik családot, melynek már ezelőtt valahol be lett mutatva... Azokat a feszes beszélgetéseket s rideg magatartást nem is említve, melyeknek purgatóriumán ilyenkor átesik: azt hiszi, meghívják máskorra is? Szóval se; s ezzel vége is szakad az ismerettségnek s legfeljebb egy újabb bemutatás által elevenedik ismét ennyire fel.

Több éve, hogy e nagy városban lakom s ismerőseimmel egy évben kétszer háromszor szoktam találkozni bálon vagy májálison, akkor is legfőleg egy tourra. Mert itt a mulatság is ilyen; a hölgyek ülnek, a férfiak állnak, forognak egy tourt, ismét ülnek és állnak s ez így megy egész mulatságon keresztül. Bizalmas beszélgetésről, nyájas előzenységről szó sincs. Mindezek mellett aztán a hölgyek rendkívül elbizakodottak és számítók.

Ha szépek, abban telik dicsőségük, hogy minél többen hódoljanak előttük; válogatnak, hogy jobban se kell! Kegyeltjeik csakis gazdagok vagy n a g y e s a l á d b ó l v a l ó k. Bolond is volna mind-egyik, ha ez előnyt nem igyekeznék kizsákmányolni!

Ha gazdagok, alig lehet velük szóbaállni; csak úgy fumigálva vetnek oda pár üdvöztető szót a jámbor halandónak. Ajkaik körül folytonosan olyan affektált árisztokratikus gúnymosoly játszadzik, mely mindent mond, csak azt nem, hogy hiszen mi tulajdonképpen egyenlők volnánk minden gazdagságunk daczára is. A vakmerő

fiatal ember, aki elég szerencsétlen csak holmi szerényjövendelmű ügyvéd, orvos, tanár stb. lenni, kérdéseire rövid feleletet kap, ezt is csakugy odavetve.... mintha éppen pénzüket számolnák..... Titkos imádóul csakis gazdagok pályázhatnak, a nagy családból valók, de szegények, itt már meglehetősen kiszorulnak a sorompóból....

Ha szegények s hozzá szépek, rendkívül nyájasak, lebilincselők mindenkihez, ki csak hozzájuk közelít. Adják a szerényt, igénytelen, hogy csak!... Pedig kevés van olyan hiu és kaczer mint ők. Dehát hiába; mindenkinek olyan fegyvere van, amilyen lehet és szükséges!

Láthatja tehát, hogy szerény körülmények között élő, komoly fiatal ember ilyen társaságokban nem lehet otthon s kénytelen megfosztani magát a szerencsétől, hogy az itt felsoroltak valamelyikét az aggszüzességtől megmentse.

Hanem kezdenek okosodni a fiatal emberek is. Vidékre, kisebb városokba és falvakba mennek nőszülni, amit nem is dicsérhetek eléggé.... Magam is erre határoztam magamat.

Apropos! Hallotta-e a Jolán esetét? Most az egész város ezzel van tele. Az a bankár, akit már említettem önnek s kinek azóta Jolán jegyese is volt, elillant, köröztetik, de még eddig nem akadtak rá... Jolánék most ki se mozdulnak a szobából, nagyon restelik a dolgot. Vannak, akik sajnálják, de én rendkívül örülök neki, hogy így történt....

A legjobb mindezek után pedig az, hogy Endre éppen ma két hete tartotta esküvőjét H..... főjegyzőjének kedves, művelt leányával.

Én is ismerem.

Egy kis barátságos estély.

— Debreczenben Geréby Fülöpnél. —

Elibem áll a levélhordó s átnyujt egy piczinke levelet.

Nézem. Női irás. Bizonyosan megint valami ismeretlen ismerősöm tréfál, — gondolom magamban — nos lássuk.

Felbontom s egy kék és sárga sávokkal tarkázott névjegy esik ki belőle, hátán e szavakkal: „Tisztelt..... ur! Folyó hó 29-én szivesen látom önt egy kis barátságos estélyre. Tisztelettel...“

Igaztalan volnék, ha be nem vallanám, hogy első pillanatban valóságos hamleti állapot lepott meg a menés és nem menés kérdései felett. Ne menjek? visszautasításnak, udvariatságnak vagy éppen parasztságnak vehetik. Menjek? Feszés kör lesz s halálra unom magamat.....

Mindegy; inkább halálra unjam magamat, semmint udvariatságnak tartsanak....

S mikor a 8 órát elütötte, fiakkerbe ültem s oda hajtattam.

A diszes közönség már ekkor csak amugy hullámozott a fényes termekben. Itt fiatal, rózsarcu leánykák, amott komoly, méltóságos magatartású hölgyek, emitt vigyázó szemű gondos mamaskák;... az előszobában gavallérosan kicsipett fiatal emberek, távolabb kártyázó taták s játszani készülődő csoportok....

Mindenütt csevegés, csicsérgés, mintha valami bűvös erdőben volnánk, s vidáman csacsogó madárkák dalolnának füleinkbe.... S talán nem is dalos és napsugaras erdőben voltunk? Debizony ott! Csak hogy ennek az erdőnek a színvegyülete pompásabb volt a természet komor vadonainál, szebb napok fény sugarai szórták itt széjjel ragyogásukat, illatosabb zephyrek suttoztak körülöttünk... Ah ez virágerdő volt, mely ragyogott, csengett szüntelen, megragadóan....

Nemsokára asztalhoz ültünk a virágok közé. Előre be voltunk osztva és pedig oly művészi tapintattal, hogy valóságos bámulatba estem e finom ügyességű mindentudás fölött..... Kiki maga párvával.... No akinek párja nincs és nem volt, az a máséval! Én például a máséval ültem..... s az enyémmel is más ült.... Tudom, hogy nem kíváncsi senki az én páromra, tehát le se írom, különben is csak annyit mondhatnék róla, hogy ő volt a legszebb — nekem. De ne bántsuk őt, hiszen fachée-ba vagyunk!.....

Hogy a különbnél különb ételeken csakhamar tulesztünk (azért mondom, hogy tulesztünk, mert ilyen alkalommal az evés prózaisága nagyon alkalmatlan az embernek) csakis kedves asztaltársaim otlétének köszönhetjük. Hanem azt meg kell vallanom hogy minden ideálisztikus elveim daczára is, sajnálattal hagytam ott a jó édes vöröset és mézesdiót... Dehát a karcsu derekak atkarolásaért s a puha kacsócskák érintéseért ki ne hagyná ott még az édes vöröset és mézes diót is?

Mert aztán táncoltunk hévvel, tüzzel, magyarul, igazán!

Mindenkivel táncoltam, csak az én királynőmmel nem, mindenkihez szóltam valamit, csak az én királynőmhöz nem.... Hogy aztán mindez miért volt, azt voltaképpen magam sem tudom. Igaz, a fachée, a fachée!

Míg a fiatalság a tánctermekben kavargott, addig a tulsó szobákban csorgott a bor, pattogott a kártya, penggett a vas és ezüst és suhogott a forint és gomolygott a füst... Hiába, ez már így megyen. Dal, zene, táncz, bor... e szent négység karöltve szokott járni! Éppen amily karöltve járt közöttünk a szivélyesség, őszinteség angyalával a kedves házi asszony, ki egész este a legkisebb részletekig kiterjeszkedő gondnal dédelgetett édes mindnyájunkat. Az éhesnek (de ugyan ki volt itt éhes?) enni, a szomjasnak (de ugyan ki volt itt szomjas?) inni adott, a kedvetlent kedvre derítette, járt-kelt szünet nélkül, mint a jóság angyala....

Mikor aztán hajnalban távozni akartunk, a derék

házi gazda állt elő és azt mondta: csitt! A kulcsok itt vannak, önök foglyaim reggelig. Haza senki se mehet.

És foglyok maradtunk reggelig. No, ilyen édes kalodába szívesen becsuktnám magamat egész életemre!... Csakhogy hej! ritkán akad ilyen kegyetlen becsukó!

Hogy a kíváncsiak bepillanthassanak mulatságunkba, ime ide íglatjuk hézagosan a jelenvolt urnők és urhölgyek neveit:

Urnők: Szepessy Antalné, Csanády Ödönné, Brunner Edéné, Schmieđ Ágostonné, Kasztl Lászlóné, Riedl Edéné, Sárossy Lászlóné, Hoffmann Józsefné, Mayer Emilné, Jablonczay Kálmánné, Dragota Ignáczné, Halmágyi Lipótné, Polyák Béláné, Kovács Józsefné stb.

Urhölgyek: Szepessy Gizella, Csanády Ilona, Piroska és Margit, Brunner Róza és Ida, Brukner Róza és Ida, Halmágyi Lilla, Jablonczay Margit, Mészáros Anna, Mariska és Margit, Geréby Irma, Ilka és Gizella, Dragota Matild, Riedl Erzsike, Molnár Janka és Mária, Kasztl Ilka, Hoffmann Vilma, Hantel Vilma, Moobrucker Jetti stb.

Akik véletlenül netán kimaradtak, azok tépjenek meg. ... Tartom a hátamat.

Nos, mit mondjunk még? Ilyen társaságban, ilyen vendégszerető, kitűnő családnál hogyan mulathatott volna az ember másként mint jól? Nem jól, kitűnően: nem kitűnően, páratlanul!

S én? Én elértem, hogy udvariatlan sem vagyok és jól is mulattam. Hát még ha velem is beszélnek s velem is tánczolok!

Most pedig nincs egyéb hátra, mint a derék házi gazdának Geréby Fülöp urnak egész családjának ez este nyújtott feledhetlen élvezetekért, minden jelenvolt nevében őszinte köszönetet mondani. Vajha még sok ilyen szíves és derék magyar családja volna a hazának! Eljen sokáig!

Ilona.

Néhány észrevétel az újabb színházi szerződések tárgyában.

A debreczeni nagyváradai színész-egyesület a jövő színi évadra — mint halljuk — nagyrésztben már befejezte a vonatkozó szerződési tárgyalásokat. A debreczeni műpártoló közönség a Mándoky-konzorcium irányában — értesülvén a társulat czélszerű összeállításáról — a f. színi évadban a legnagyobb előzékenységgel viseltetett és a konzorciumnak pártolás hiányáról eddigelé panaszkodnia nem lehetett. De épen azért, mert a közönség nagy érdekeltséget mutat a társulat irányában, viszont a konzorciumnak is el kell követnie mindent, hogy a közönség jogos kívánalmai teljesüljenek és a jövő évi szerződések is a közvárákozásnak megfeleljenek. A történt szerződésekről már egyik-másik dolog a nyilvánosság

előszivárgott, hallottunk ennek és amannak a társulati tagnak továbbra megmaradásáról, de — bármennyire ohajtotta volna a közönség — Lászné újjászertötetése még mindig be nem fejezett tény; sőt mint megbízható forrásból értesülénk — Lászné szerződésének bizonyos önhitt tényezők egyenesen ellene is dolgoznak a kulisszák mögött és annak létrejöttét föltételezik egy egészen más, jobbra üzleti dolog rendezésétől, mi pedig a szerződés tárgy érdemével távolról sem áll összeköttetésben. Tény az, hogy a Lászy-pár, daczára annak, hogy mint megmaradni szándékozók iratkoztak be, a szerződési tárgyalásra a konzorcium igazgatósága részéről még meghívást nem kaptak s így ügyük nagyon is függőben van, eltekintve attól az on dit-tól, hogy helyekre már a Latabár-pár lön szerződötve. A konzorcium igazgatósága pedig — pardon ez nem színházi belügy — a szerződéseknél mégis csak a közönség izlésére is tartozik tekintettel lenni, ha egyáltalán czélt akar érne. Lászné pedig határozottan meghódította magának a közönséget osztatlanul, mely neki anélkül, hogy Törökné érdemeiből valamit levonni akarna — határozottan hódol. Bizonyítja ezt a tegnapi tapsvihár is, mely erre határozott ujjmutatás.

Tiszteljük ezen combinatiókat: a Mándoky-pár, a Foltényi-pár, a Török-pár; de hát ez a dupla triumvirátus még mindig nem erőszakolhatja ki a közönségtől a pálmát, uti figura docet a Temesváry-regime. Lászné szerződötetését, ugyszinte Lászyét is — kiről mint komikusról, sokan nem is tudnak még igazságos ítéletet mondani, mert a konzorcium igazgatósága őt szerepkörében nem is léptette föl — követeli; hasonlóképen melegen ohajtja, hogy a tehetséges Mészáros Ilka is megtartassék. Ha a konzorcium azonban önkényes eljárása által, arczul csapni szándékozik a közvéleményt, — ám tegye, de aztán szintén ne csudálkozzék, ha a közönség olyan apró pénzzel fog fizetni, mint amilyennel őt akarják kifizetni. Különben a debr. nagyváradai színész-egyesület netáni olyatén eljárásai ellen, melyek esetleg magát a vár. színügyet népszerűtlenitenék — még magának a vár. hatóságnak és a színügy-egyletnek is van és lesz szava. Ajánljuk is ez ügyet ugy a hatóság, mint a színügy-egylet b. figyelmébe, mely most vasárnap tartandja újjaalakulása gyűlését. Egyebekre nézve:

Honny soít qui mal y pense.

Különfélék.

— **A nőtlen urak** és katonatisztek negyedik társas estélye holnap, január 31-én lesz a korona veudéglő termeiben. Ez estélyek a helybeli farsangi saison legkedveltebb mulatságai.

— **A debreczeni törvényszéki elnöki** hivatalba van töltve. A „Budapesti Közlöny“-nek idevonatkozó része így szól: Ő császári és apostoli kir. Felsege, f. évi jan. hó 23-kán kelt legfelső határozványával, Szögyény István miskolczi kir. törvényszéki elnöknek — saját kérelmére — a debreczeni kir. törvényszékhez leendő áthelyezését a legkegyelmesebben megengedni méltóztatott. Részünkről az új elnököt melegen üdvözljük!

— **Népszerű előadások** sorát főiskolánkban ma d. u. 5 órakor Kovács János tanár ur fogja folytatni, beszélvén az ékszerokról, különösebben pedig a drága kövekről. Hölgyeinket talán legjobban fogja érdekelni az, hogy a világ legszebb gyémántjainak hű másolatait is megláthatjuk ez alkalommal.

— **A magyar-bál bizottsága** e hó 23-án gr. Vay Olivér, gr. Andrássy Tivadar, Pintér Gyula biz. tagokból álló küldöttség által kérte föl a király Ő felségét a bál látogatására; Ő felsége a küldöttséget igen kegyesen fogadta és megjelenését kilátásba helyezni kegyeskedett. — A bál protectora Coburg Ágost hg. a bizottságnak 400 frtot. küldött át. — A jegyeladás e hó 23—31-ig tart naponta 7—10 óráig a „König v. Ungarn“ szállodában (I. Schulerstr.). A bizottság Magyarországra nem küldött szét meghívókat, deszivesen szolgál olyanoknak, kik azokra igényt tartanak. — Előre is legőszintébb köszönetet mondva „maradunk kiváló tisztelettel a „magyar-bál-bizottsága: gróf. Vay Olivér elnök. Pintér Gyula, főjegyző. Bécs 1879 Jan. 23.

— **A „Debreczeni kereskedő ifjak önképző-egylete“** 1879. évi február 7-én pénteken a „tánczterem-mé alakított színházi helyiségben“ saját pénztára javára zártkörű tánczvigalmat tart.

A rendezőség áll a következő urakból — Roshlitz Ártur, biz. elnök. Schvarcz Gyula, biz. jegyző. Jánossy József, b. pénztárnok. Áron Jenő, Beke László, Biró József, Doszpoly János, Donogán István, Engeszer József, Földesi Antal, Kardos László, Kunz József, Kardos Miklós, Konez István, Nagy Károly, Szabó Miklós, Szentpétery Béla, Schwarts Benő, Salzmann Lajos, Varga Lajos, Veszter István, Zádor Lajos, bizottmányi tagok. — Belépti-díj személyenként 2 forint. Kezdeté 9 órakor.

A jótékony czél iránti tekintetből feülfizetések köszönettel vétetnek s hirlapilag nyugtáztatnak.

Belépti jegyek — e meghívó előmutatása mellett — előre válthatók: Szepessy Antal ur diszműkereskedésében. Rochlitz és Beke urak uói divat, Rott Lipét és Testvére urak férfi-divat, Salzmann Lajos ur férfi-divattermében, és este a pénztárnál.

— **Gyászhir.** Komlóssy Arthur és neje Pusztay Rózsa, gyermekeink: Arthur, Lajos és Imre valamint a nagyszülők és keresztszülők nevében is fájdalomtelt szív-

vel jelentik szeretett kis leánykájuk Rózsikának folyó hó 29-kén reggeli 7 órakor, életének 3-ik évében, alig néhány órai szenvedés után dyphtheritisben történt csendes elhunytát. A kedves kis halott földi részei Czegléd-utcai 2574. sz. a. lakásukról folyó hó 31-én délután 2 1/2 órakor fognak a róm. kath. szertartás szerint a Szt.-Anna utcai sirkertbe örök nyugalomra elhelyeztetni; melyre rokonaikat, barátainkat és ösmerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1879 január 29.

— **Katonai jubileum.** Coburg br. dandárnok városunkban tegnap ülte meg 40 éves katonai jubileumát. Délelőtt tisztelegtek nála a közös hadsereg és m. k. honvédség tiszti kara; és pedig első sorban gróf Csáky Kálmán honvédelovassági alezredes térparancsnok szatán helyben állomásozó közös hadseregbeli 16. huszár ezred tiszti kara élén Klein ezredes, ugyszintén a 39-ik gyalogsági Alecis ezred itteni tartalékának tisztikara élén Mihalóczy alezredessel.

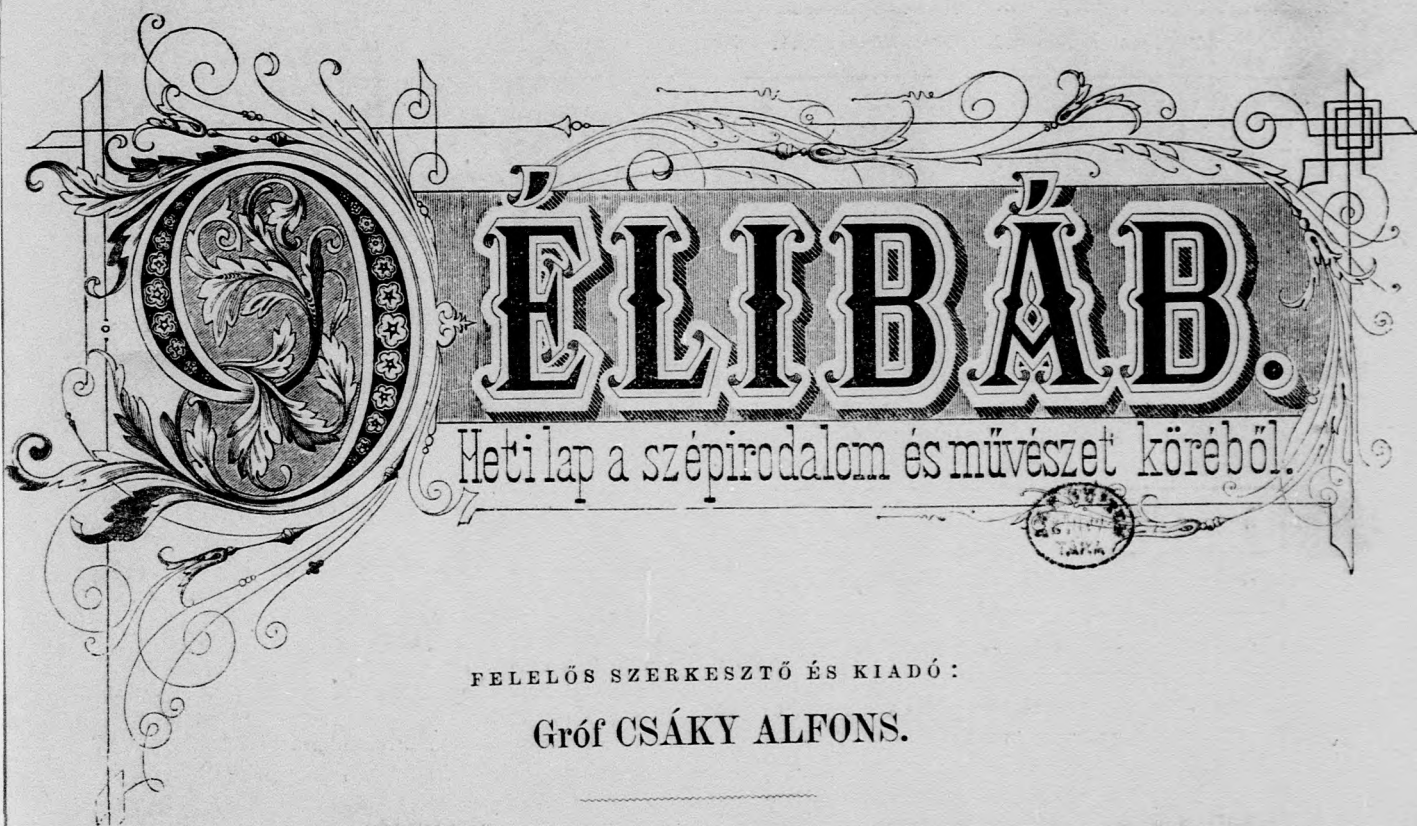
Aradról itt voltak az ott állomásozó huszárezred küldöttei is. Aköztiszteletben álló dandárnok meghatottan köszönte meg a tömeges, ovacziót és nagyon kellemesen látszott meglepetve lenni a tisztelet és szeretet ily nagy mérvű nyilvánulatai által. — A 16-ik huszárezred d. u. 5 órakor ugyancsak a jubilált dandárnok tiszteletére a „Bika“ szállodában 60 teritékű diszebédet rendezett melyre a mint tudjuk tisztán katonai szí. ezettel birt. Este a dandárnokot főtiszteivel együtt színházunkban egy első emeleti páholyban lehetett látni. A dandárnok ur fogadja részünkről is a legőszintébb szerencsekívánatokat.

Nyilvay Irma városunk kedvencz operette és népszinmű énekesnőjének jutalomjátéka f. é. január 28-án valóságos ünneppé alakult. A ház zsufolásig megtelt úgy az alsó, mint a felső régiókban. Midőn az ünnepelet művésznő ki a „Herczeg asszonyban“ Marietta szerepét játszta — első jelenésében a szinpadra lépett, meg-megujuló tapsvihar és éljenzés fogadá, a néző térből két koszu és egy nagy virágbokréta repültek lábaihoz, felülről pedig egy babérkoszoru bocsátatott le. Majd megjelent Benedek s egy vánkoston pompás kamélia koszoruba rejtett 100 frtnál értékesb karpereczet nyújtott át a könyekig meghatott művésznőnek ily szavak kíséretében: Tisztevel szeretett pályatársnő! Fogadd ezt emlékül Debreczen város mű pártoló közönségétől! Aztán ismét fölujult a taps s éljenzés és jó időbe telt, míg az általában jól sikerült előadás folytattathatott Mint értesülünk, az előadás jövedelmének a jutalmazottra eső része 234 frtra rug és a művésznő még azon felül couvertben is 2 drb. 50-est kapott tisztelet ajándékul.

— **Telegdy fürdőintézete** ma pénteken reggel megnyitattik a t. közönség használatára.

TARTALOM: 1. Jubileum. Csalomjai. — 2. A névjegy. (Elbeszélés.) Irta Wührl Jákó. — 3. Mátyás király könyvtára a XV. században. Sólyom Jenő. — 4. Virágos fa szivem. . . . (költ.) Gróf Csáky Alfons. — 5. Az ellenállhatatlan. (rajz) Aigner Ferencz. — 6. Eljegyzés rendőri felügyelet alatt. — 7. Tárca: Levelek egy szép leányhoz. — 8. Egy kis barátságos estély. Ilona. — 9. Néhány észrevétel az újabb színházi szerződtetések tárgyában. — 10. Különfélék.

BORITÉK: Heti-naptár. Saktalány. Számrejtvény. A helyesen megfejtők nevei. Szerkesztői izenet. — Vegyes. Hirdetések.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

Gróf CSÁKY ALFONS.

Megjelen minden pénteken.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre	6 frt.
Fél évre	3 frt.
Negyed évre	1 frt. 50 kr.

A lapot érdeklő mindennemű közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Szerkesztői iroda és kiadó-hivatal: Varga-utcza 2256.

Hirdetéseket lapunk számára elfogad HAASENSTEIN és VOGLER hirdetési irodája Budapesten és Bécsben, valamint GOLDBERGER V. Budapesten és kiadóhivatalunk.

DEBRECZEN,

NYOMATOTT A VÁROS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1879.

HETI NAPTÁR.

Január.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orsz naptár	Izraeliták naptára	NAP		HOLD	
					kél. o. p.	nyug. o. p.	kél. o. p.	nyug. o. p.
1 Szomb.	Ignác püspök	Brigitta	20 Euthym	8 Sab. Bo.	7 46	4 35	4 23	este
2 Vasár.	Gy. sz. b. assz.	Gy. sz. b. assz.	21 G. Triudium R	9 Fás-ünnep	7 45	4 36	5 31	1 9
3 Hétfő	Balázs püspök	Balázs	22 Timotheus	10	7 45	4 37	6 27	2 12
4 Kedd	Kor., Endre Veron	Izidor	23 Kelemen	11 Izrael	7 44	4 30	7 9	3 24
5 Szerda	Ágota szüz	Modeszt	24 Xenia	12	7 43	4 41	7 43	4 37
6 Csütör.	Dorottya szüz	Dorottya	25 Gergely hitv.	13 Izsajás	7 42	4 43	8 7	5 52
7 Péntek	Romuald apát	Rikárd	26 Xenophon	14 Izsák	7 40	4 45	8 37	7 2

SAKTALÁNY.

(Lóugrás szerint megfejtendő.)

Sólyom Gizellától.

n	6"	ö	i	a"	é	d	a,
8	k	e	R	l	A	k	n
e	y	l	F	g	ö	m	i
ö	l	s	M	n	z	é	e
e	y	n	c	s	a	m.	l
o	n	e	u	e	a	n	s
g	g	v	*A	ó	é	a	v
y	k	J	b	t	n	l	g

SZÁMREJTVÉNY.

(Márgulit Josefától.)

12, 13, 14, 15, 16. Látjuk képét harmat és nap-sugárban.

11, 17, 6, 7. Támogat int úgy öröm mint bánatban, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, Dicső s nagy lesz jövőben szép hazája.

Nem szenvedett ő oly sok gyászt hiába.

9, 10, 4. Rég letűnt fonségnek keserű emléke.

15, 2, 2, 17, 16, 13, 1, 6, Irigység, haszonvágy, érdeklés szüleménye

13, 12, 9. Reményeink akadályá határa az életnek.

Boldogtalan vágyva várja e vigaszt bus szívének.

1, 2, 15, 14, Diszlik gyümölcsével, melynek íze csalfa.

Savanyu, keserű, izetlen és édes.

13, 10, 9, 13, Hatalmas kertészé — életunt, szeszélyes.

9, 17, 4, 5, 16, 7. Ne hagyd el szívemet, légy védő anygala.

Ringasd daloddal, ha elborul ege 2, 1, 3, 17, 11. Te a nagy istennek legszebb adománya,

1, 9, Nélküled elhal szívem és szerelme.

11, 10, 9, Mik voltak napjai? ugyan ki fejti meg?

1—17 ig. Nemzetemnek keblét e hit tölti meg.

Élni fogsz hazám! és álnod kell örökre.

Mert szivedben él a magyarok istene!

A „Déliab” f. é. 3-ik számában közölt saktalány értelménye a következő :

Száz szónak is egy a vége.

A számrejtvény pedig :

Mit tudom én mért szeretlek,
Ne is kérdezz anygalom;
Hogy szeretlek, hogy imádlak
Ezt egyedül, ezt tudom.

Helyesen a következő t. előfizetőink fajtették meg :
Szelestey Angyalka, Leszczinszky László, Gróf Csáky István, Fenyvesy Aranka, Váradi Ilona, Koncz Irma, Marosy Elemér, Katona Ferike, Vecsey Margit, Némethy Jolán, Buday Vilma, Sárossy Janka, Fekete Róza, Kis Albert, Szunyog Ferencz, Füzéséri Péter, Hevessy Ernő, Wohl Irén, Erdélyi Gyula, Pap Iván, Szirmay Jolán, Kádas István, Pap György, Toth Ferencz, Feszt Klemmi, Nagy Imre, Farkas Guszti, Knal Jozsefa, Zell Guszta, Fenyvessy Stefanie, Péchy Katicza, Fazekas Sándor, Madarász Szerén, Pasqual Matild, Mezősy Géza, Fráter Ilon, Kállay Szerén, Kántor Gizella, Ládny Kálmán, Flinta Irén, Haraszty Zsófi.

A szerkesztő üzenetei.

L. L. Kassán. A beküldött versben sok a prózai kifejezés; — azért csak előre; — lehet, hogy sikerül olyat is küldeni, melycsekély javítással meg fogja ütni a mértéket.

I. J. Helyben. Küldeményeit egymásután felhasználjuk; szívesen venném, ha személyesen találkozhatnám önnel nálam.

K. A. Budapest. Legközelebb hozzuk.

D. Gyula. Budapest. Vártam s nemjött; miért nem, ha szabad kérdeznem?

„Egy hölgy éjjeli utja az akasztófához.“ Mihelyest helyünk lesz.

E. M. R. A küldeményért köszönet, a jegyek iránt intézkedni fogunk, s mihelyest meglesznek; magán uton tudósítjuk nagysádat.

K. L. Budapest. Nagyon-nagyon gyenge kísérlet.

V e g y e s .

Egy jókedvű katonatiszt, kit rózsás hangulata még a nyomorban sem hagyott el, egy hadjáratban elvesztvén egy lábát, így vigasztalta magát: Azelőtt, ha valaki reáhagott tyukszememre, minő fájdalmat okozott; ettől most ment vagyok. Nem félek a podagrától, a kutyá meg nem harapja, ha a szekér átmegy rajta; fel sem veszem. Most hó, sár, víz nem ártanak; a mit azelőtt czizmára adtam, azzal most leönthetem bumat, most diót török lábommal, sőt piszkafa helyett is használhatom a kandallónál, ha elkopik, tüzre vetem és melegszem nála.

Egy jó barát meghitta jó barátját lakodalomra s örömtől reszkető kezével ilyen levelet irt neki; „Jöjj el lakodalmamra, mert az egyik vőlegény-(vőfély helyett) szerep rád várakozik.“

A levélhordó. Mondják, keserves sorsa van a szegény levélhordónak, a ki szakadó záporban, tomboló viharban, csikorgó hidegben kénytelen házról házra járni leveleivel. Olykor mégis jár az ő mesterségével is egy kis jó, a mint ezt a történet bizonyítja.

Egy fiatal kereskedő fiatal felesége már tizennégy nap óta szalmaözvegy, s a fiatal házasok igazat adnak nekünk abban, hogy ez nagy dolog. Végre a férj táviratoz, hogy estére megérkezik. A kis feleség türelmetlenséggel várja, mikor sötétedik már be, s mikor lesz itt a vonat megérkezésének ideje. — Künn embertelen eső és zápor szakad s a feleség fejecskéjében többször is megfordul a borzasztó gondolat, hogy a vonat valahol elakad, vagy pedig a férj elhalasztja utját egy nappal. S valóban, a mutató már előre haladt, a szakácsnő kétszer is bejött már, hogy várjon-e még a vacsorával, vagy pedig tálaljon, s Gusztika még sincs sehol.

Kinzó türelmetlenség közt telik el egy fél óra, midőn egy erős kéz keményen megrántja az előszoba csengettyűjét. — Ez ő, a kis Gusztika, ő szokott ily erőlyesen csen-

getni! — S bár a szakácsnő tisztelte volna előjönni a konyhából s az ajtót kinyitni, megelőzi őt, röpül az ajtó felé, föltárja azt s e fölkiáltással: „Itthon vagy végre!? annak a csuron vizes ruhája embernek a keblére veti magát, fehér karjával átöleli és elborítja édes csókokkal ajkát. Végre oda érkezik a szakácsnő is a lámpával és — rettentő csalódás — a férj helyett a fáradhatlan levélhordó áll a küszöbön, kezében egy expressz-levéllal, melyben a férj tudatja kis feleségével, hogy ügyei még pár napig távol tartják. — A kis menyecske fölsikolt s két kezébe rejtve arcát beszalad a szobába, a levélhordó pedig a szakácsnőnek átadva a levelet, mormogja: „Én nem vagyok oka. Mért nem világítják meg jobban a lépcsőket.“

Georges Sand és Chopin. A híres zenésztől és még hiresebb irónőről következő történetkét olvassuk: Színhely a Cité d' Orleans (Chambres garniers) szolgá. Itt lakott Chopin, Danton (a torzképek nagy mestere) Sand, és egy tiszteletreméltó spanyol grófnő, kinél Sand estéit tölteni szokta.

Chopint rendkívül nehezen lehetett rávenni, hogy megismerkedjék Sand-dal. De azért Chopin finom nagyvilági férfi volt s olyan módon tudta magát bemutatni, hogy egy istennőt is elbájolt volna. Sand oda sem hallgatott s nagy aggodással kísérte azon harisnya sorsát, melyet kötögetett. Egy orosz, ki szintén jelen volt e kis estélyen, azt kérdezte a híres irónőtől, nem látogatja-e meg Szt. Pétervárt, hol műveit annyira szeretik? Ő azzal felelt: a rabszolgák országához nem alázom le magamat (ne ni ai baisse pas.) Az orosz nem rakhatta zsebre az arculütést s következőkép vágott vissza: „Lehet, hogy ön is azok közé tartoznék, kik előtt nem örömet nyitják ki az ajtókat.“ — A szép barna szemekből villám lövelt elő Sand felemelkedett ülő helyéről, eltávozott a grófnő oldala mellől s Chopinhoz lépett, ki a kancellár mellett ült: tüzet kért tőle. Chopin egészen megszeppenne hozza elő a kért fidibust, s Sand Georges egy szörnyű trabuco szivarra gyujtva rá, füstölni kezdett. Az orosz csöndesen ül Chopin mellé, ki aggodó szemmel tekint reá vissza, Sand hosszas hallgatás után megszólal: „Egy pétervári salonban talán még szivaromat sem szivhatnám el.“ Csöndes vonogatással kiejtett válasz: — még sohasem láttam salonban szivarozni.“ Sand nem szólt többé. — Az orosz másnap találkozik Chopinnal, ki beszélé neki, hogy Sand George azt mondá: „mejünk hozzá, egy idegen iránt voltam goromba,“ Párisban már akkor szokásos volt a svájcz rendeletet kiadni: — „nincs itthon.“ Ők eljöttek. Egy kis papíron volt következő kézirat: „Georges Sand Frédérú Chopin“ Épen mint házastársaknál szokás. E kézirat most is meg van a császári könyvtárban; Chopin később gyakran szokta mondani Én nem írok most, csak hangjegyet és a nevemet és Sand Georges-nak is van joga valamit írni.“

A khinai nők toilettje. Egy jobb módú khinai nő hálószobája fényre és kényelemre nézve vetekedik bármely europai előkelő hölgyével. — Például egy mandarin házában a szobáknak egész sora van a nők rendelkezésére bocsátva, hová azonban csak a férjnek, a gyermekeknek, és a női cselédeknek szabad a bemenet.

E női szobák egyformán vannak berendezve, szépen és kényelmesen, fényt és gazdagságot hirdetve. — A külső szobákban remekmű asztalok, székek, állványok vannak, megrakva porcellán virágvázakkal, melyekben pompás virágok illatoznak. — Más edényekben drága füstölő terjeszti illatos füstjét. A terem tetejéről selyemből, vagy papírból készült tarka lampionok függenek alá, tele festve a legphantasticusabb alakokkal, virágokkal.

A legfelső szoba szolgál hálószoba gyanánt, hol egy alkovenben van az ágy elhelyezve. Az ágyat nehéz selyemfüggönyök takarják el.

Az előkelő khinai hölgy nagy gondot fordít a toilletre, nagyon szereti a tükröket, szobái szinte csillognak a sok tükrőtől. Ezzel a sok tükrőrel egy kis női hamisság is van összekötve. Az ablakon ugyanis nem lévén szabad kinézniök, tükreik segítségével mégis mindenkit láthatnak, a ki a ház előtt elhalad.

Minden előkelő nőnek nagyszámu komorna áll rendelkezésére, kik legfontosabb teendője: öltözködésében segíteni. A csibuk- vagy cigarett-szivás itt nagyon megfér a gyenge női szervezettel; a khinai nők szenvedélyes dohányzók, s már a toilette közben is áldoznak e szenvedélyöknek. — Egyik kezükben diszes kis csibuk, a másikban a toillet-tükrő, melyben szemléltetik magukat, míg a komorna hajukat rendezi, teledüzdelve virágokkal, tarka szalagokkal.

Leánykorukban hosszú czopfokósan viselik hajukat, míg férjhez menetel után a hajat aranytükkal hatalmas kontyba tűzik a fejtetőn. A konty pazarul meg van rakva mindenféle czifrasággal.

Minden khinai nő boudoirjában van egy szekrény, mely a szépítő szereket, különféle toillet-czikkeket, legyezőket tartalmazza. Egész sereg porcellán-edényeket találhatnánk itt, melyekben megvan minden, a mi arra szükséges, hogy pótolja szépség dolgában a természet által hagyott hiányokat. Sűrű, sötét szemöldök, vagy a gyöngéd finom arcbőr például náluk a tökéletes szépség elengedhetetlen kellékeinek tartatván, minden khinai nő bőven el van látva különféle hajfestő, arczfestő és szépítő szerekekkel, hogy a természettől talán nem adott főnnebbi szépségeket művészi uton állithassa elő.

A hiuságnak azonban csak fiatal korukban hódolnak. — A khinai nő, mihelyt arcza az ifjukor üdeségét elveszté, mihelyt haja szürkülni kezd, lemond minden hiuságról, a legegyszerűbb rubát viseli, haját simán fésülteti szóval igen keveset ad magára, hanem annál nagyobb gondot fordít aztán leányára, kibe átültetni igyekszik az ő régi hiuságát egészen.

A szultán és a perai kövezet. Érdekes adoma kering jelenleg Konstantinápolyban. Abdul Hamid szultán egy lakomán kérdezte Hatzfeld német nagykövettől, hogy estéit otthon szokta-e tölteni. A gróf igennel felelt, mert — ugymond — Pera nyomorult kövezete lehetetlenné teszi a kijárást, főleg este. A szultán, ki még soha sem látta Perát, szörnyen elesudálkozott ezen s elrendelte legot-

tan, hogy ne csak újra kövezzék, hanem ezentul ki is világítsák Péra utczeit. A lakosok nagyon örültek e rendelkezésnek, de nem sokáig; mert mint írják, a megkezdett munkálatokat pénzhiány miatt ismét abba hagyták s az utczákat megint járattlanok.

Hölgyek és urak részére

ezennel kedvező alkalom nyílik a megházasodásra. Mély titoktartás, megfelelő és előzeny ügyvitel biztosítatik. Föltűnést nem keltő levelezés. A legjobb alkalmatosságok. Szerencsés eredmények. A levelezési postabér fedezése kéretik. Vagyonos urhölgyeknek sem számíttatnak föl költségek. Czimünk: Wohlmann J. Breslau, Schwertstrasse No. 6.

FÜL-OLAJ

dr. Schmidt k. törzsorvostól.

gyógyítja a süketiséget,

ha az nem az emberrel született baj, továbbá a nehéz hallást, — fülzugást

azonnal megszünteti. Egy üvegese ára használati utasítással együtt 2 frt. Vidékre 2 frt. 40 kr. postautalványilag előleges beküldése mellett bérmentve elküldetik.

Főraktár van

Grätz Gyulánál Bécsben,

IV. Mariahilfstrasse 79. sz. a.

Vidéki eladók forduljanak levelileg a bécsi főraktárhoz.

Bizonnyitvány. Egy nagy betegség utóbajaként 12 éven keresztül mitsem hallottam balfülemre, mi üzletemben nagy hátrányomra volt; az alkalmazott gyógyszer mitsem használtak. Ezelőtt 3 héttel egyik barátom figyelmessé tett a Schmidt-féle fül-olajra; annyi sok sikertelen kísérlet után megpróbáltam ezt is. Kimondhatlan örömemre, alig használtam el belőle egyetlen üveggel, vagyis két heti gyógyhasználat után hallásom balfülemre teljesen helyre állt. Hason bajban szenvedőknek tehát az ön fül-olaját legjobb meggyőződéshez képest ajánlhatom. — Kelt Fürstenwalde.

Steinberg Gyula.